

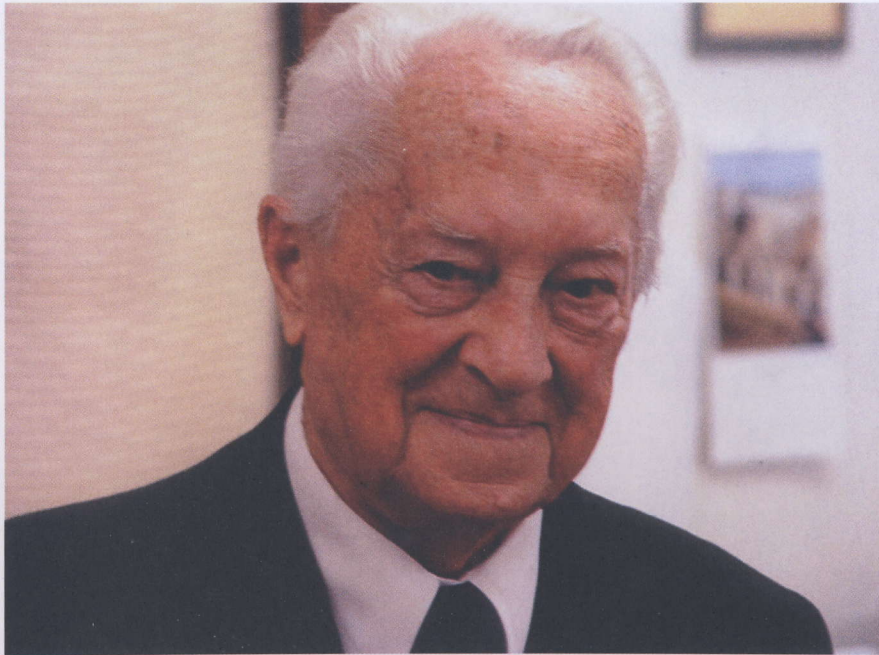
Originalarbeiten

bemiX 28 (2009): 2-13

Professor em. Dr. LÁSZLÓ MÓCZÁR zum 95. Geburtstag

„Ich aber erforsche sie mitten im Leben“.
(Jean Henri FABRE, französischer Entomologe, 1823-1915)

HEINRICH WOLF

Professor em. Dr. LÁSZLÓ MÓCZÁR

Es ist eine besondere Ehre, des bedeutenden Entomologen László MÓCZÁR anlässlich seines bevorstehenden Geburtstages zu gedenken. Diese besondere Ehre ergibt sich nicht nur aus der Vielzahl und wissenschaftlichen Güte MÓCZÁRs Veröffentlichungen, sondern aus dem sympathischen Fundament, das seiner ganzen Person zugrunde liegt und dessen der Schreiber dieser Zeilen über ein halbes

Jahrhundert teilhaben konnte. Freundschaft und Dankbarkeit gingen hier weit über Wissenschaft hinaus. László MÓCZÁR ist „mein Lazi“, und wir bekräftigten es durch mehrmalige Besuche in Budapest und Plettenberg, und durch Dedikationen: MÓCZÁR László ist die richtige Schreibweise, denn bekanntlich setzen die Ungarn den Familiennamen dem Vornamen voraus, dem wir hier nicht folgen; László wurde am 10. Dezember 1914 in Kiskunfélegyháza, inmitten der Bugacer Puszta, geboren. Sein Vater, Miklós MÓCZÁR, war um diese Zeit Direktor der dortigen Lehrerbildungsanstalt und ist uns als bewandter Wildbienen-Forscher bekannt. Am 15. Oktober 1946 heiratete Lazi seine Gréti. Aus dieser Ehe sind 3 Kinder hervorgegangen.

Es hieße Eulen nach Athen tragen, wollten wir hier László MÓCZÁRs Bedeutung für die Entomologie schildern. Jedoch versuchen wir seinen wissenschaftlichen Lebenslauf, wohl wissend unserer Lückenhaftigkeit, mitzuteilen.

1937 begann er seine Tätigkeit mit der Arbeit am Budapester Landesmuseum. Er beendete 1982 seine dienstliche, nicht jedoch seine privatwissenschaftliche Wirkstätte als Ordentlicher Professor der Zoologie der Universität Szeged. Wie aus unserem Verzeichnis seiner Publikationen ersichtlich, lag und liegt in dieser Zeit eine geradezu phänomenale Kenntnis paläarktischer Stechimmen, auch Gruppen von Blatt- und Schlupfwespen, vor, die sich auf weltweite Revisionen erweiterten. Dass sich MÓCZÁRs Arbeitsfeld auch auf die Lebensweise und Verhalten der Stechimmen erstreckte, zeigt beispielsweise seine Verbundenheit mit den Luzerne-Wildbienen und den Plattensee-Lehmwespen.

Zahlreiche Ehrungen wurden ihm zuteil. Alle hier aufzuführen, würde ihm, der durch Bescheidenheit ausgezeichnet ist, ganz und gar nicht gerecht. Einige seien aber erwähnt: die Goldene FRIVALDSZKY-Medaille der Ungarischen Entomologischen Gesellschaft, die Ehrenmedaille des Internationalen Entomofaunistischen Symposiums aus Basel, der GORKA-Preis der Ungarischen Biologischen Gesellschaft. Seit langen Jahren ist er Mitglied der Royal Entomological Society, der Österreichischen Entomologischen Gesellschaft und der Akademie der Wissenschaften „Sankt Stephan“. Nachdrücklich zu vermerken sind seine Tierphotografien, die für sich als solitäre „Schnappschüsse“ gelten oder für seine Veröffentlichungen so markant sind. Immer handelt es sich um wahre Pionierarbeiten, die bis heute beispielhaft dastehen.

Seinen entomo-populärwissenschaftlichen Bildbänden ist eine weitere Verbreitung zu wünschen. Wegen der darin genutzten ungarischen Sprache ist sie leider recht eingeschränkt. Dennoch: sein entomologisches Werk „Rovarkalauz“ mit den wunderschönen bunten Fotos ist ein Vademecum für alle Insektenfreunde. Gleichsam stellvertretend für so viele Arbeiten aus MÓCZÁRs Feder erwähnen wir hier seine „Képes állatvilág, 1963“, die als wahre Naturdokumente anzusehen sind mit ihren aus der Situation direkt entstandenen zahlreichen Fotos der ungarischen Tierwelt. Nun ist er Professor Emeritus.

„Glück und Versenkung in seltsame Passionen“ zeichnen „Lazi“ aus, Passionen, die uns Jean Henri FABRE vor mehr als 100 Jahren vorgezeichnet und die uns Fredrik SJÖBERG, der schwedische „Herr der Schwebfliegen“ 2004 so trefflich bei Namen genannt hat: diese „seltsamen Passionen“ erfüllen uns mit Dankbarkeit gegenüber „unserem Lazi“.

Ad multos annos!

Zitierte Literatur

- FABRE, J. H. (1879/1989): « Ich aber erforsche sie mitten im Leben ». Von der Poesie der Insekten. – Paris/Frankfurt am Main (Heinrich & Hahn). 92 S.
FABRE, J. H. (2003): Bilder aus der Insektenwelt. Autorisierte Übersetzung aus „Souvenirs Entomologiques, I.-X.. Série. – Stuttgart (Franckh-Kosmos). 430 S.
SJÖBERG, F. (2004): Die Fliegenfalle. Über das Glück der Versenkung in seltsame Passionen, die Seele des Sammlers, Fliegen und das Leben mit der Natur. – Berlin (Eichborn). 239 S.

Anschrift des Verfassers:

Heinrich Wolf, Studiendirektor i.R., Uhlandstraße 15, D-58840 Plettenberg

Anhang Dedikationen und Schriftenverzeichnis

A. Dedikationen

Neue Untergattung

Moczarellus WOLF, 1960

Neue Arten

- Ammophila moczari* TSUNEKI, 1967
Bracon moczari PAPP, 1969
Cerceris moczari TSUNEKI, 1971
Chrysis moczari LINSSENMAIER, 1959
Cleptes moczari LINSSENMAIER, 1968
Conostigmus moczari SZABÓ, 1979
Cryptoplatycerus moczari TRJAPIZIN, 1982
Dryinus moczari OLMÍ, 1992
Halticoptera moczari ERDÖS, 1952
Hungarogryon moczari SZABÓ, 1966
Irenangulus moczari WAHIS, 2004
Megaplectes moczari GYÖRFI, 1942
Mesitius moczari NAGY, 1968
Multogrammidium moczari MIHÁLYI, 1979
Neochrysocharis moczari SZELÉNYI, 1973
Pondoros moczari ARGAMAN, 1990

- Sybra moczari* BREUMING, 1981
Telenomus moczari SZABÓ, 1978
Tiphia moczari KROMBEIN, 1982

B. Schriftenverzeichnis

- (1937): Rendszertani tanulmány a hazai kürtösdarazsokról (*Odynerus*) LATR.. – Folia ent. hung. **3**: 1-63. Budapest.
(1937): *Sciapteron tabaniforme* Jászberényböl. – Folia ent.hung. **4**: 81. Budapest.
(1938): Hymenopterológiai jegyzetek I. – Folia ent.hung. **4**: 161-163. Budapest.
(1938): Adatok a Kőszegi-hegység hártáyásszárnyú faunájához. Beiträge zur Kenntnis der Hymenopterenfauna des Kőszeger Gebirges. – Vasi szemle **1**: 72-86. Kőszeg.
(1938): Faunistische Angaben zur Verbreitung der Vespiden im Karpathenbecken I. – Fragm.fau.hung. **1**: 18-23. Budapest.
(1938): Faunistische Angaben zur Verbreitung der Vespiden im Karpathenbecken II. – Fragm.fau.hung. **1**: 27-35. Budapest.
(1938): Systematische Studien über die *Odynerus*-Arten des historischen Ungarns. – Festschr.Geburtstg.E.Strand. **4**: 590-627. Budapest.
(1938): Einige interessante und steppenbewohnende Hymenopteren von Pótharasz puszta. – Fragm.fau.hung. **1**: 79-80. Budapest.
(1938): Hymenopterológiai jegyzetek II. – Folia ent.hung. **4**: 62-65. Budapest.
(1938): *Xenotoma szelenyii* spec.nov., eine neue Microhymenoptere aus Ungarn. – Zool.Anz. **121**: 45-47. Leipzig.
(1938): Zur Ökologie zweier Apiden. – Zool.Anz. **123**: 90-95. Leipzig.
(1938): Beiträge zur Kenntnis der Hymenopterenfauna des Kudsir-Hochgebirges. – Ent.Rdsch. **55**: 677-679; **56**: 49-51. Stuttgart.
(1939): Ein Riesennestbau von *Vespa germanica* F. – Ent.Z. **53**: 5-6. Frankfurt a.M.
(1939): Redösszárnyú darazsaink (Fam. Vespidae) elterjedése a történelmi Magyarországon. – Annl. hist.-nat.Mus.natn.hung. **32**: 65-90. Budapest.
(1939): Neue Ichneumoniden in der Fauna Ungarns. – Fragm.fau.hung. **2**: 39-41. Budapest.
(1939): Beobachtungen über den Nestbau einiger *Odynerus*-Arten. – Zool.Anz. **125**: 70-80. Leipzig.
(1939): Jászberény és környékének hártáyásszárnyú rovarai. – Jászberényi áll.lc.és tanítópöz. Jászberény, int. **1938/1939**: 1-8. Jászberény.
(1940): GYÖRFFY, J., L. MÓCZÁR, G. SZELÉNYI & A. ROMAN: Ujabb adatok a Kőszegi hegység hártáyásszárnyú faunájához. 1. Beiträge zur Kenntnis der Hymenopterenfauna des Kőszeger Gebirges. 1. - Dunánt.Szemle **7**: 189-195. Kőszeg.
(1941): Hymenopterológiai jegyzetek III. – Folia ent.hung. **6**: 94-96. Budapest.
(1941): Beiträge zur Kenntnis der Hymenopterenfauna der Umgebung Kassa. – Fragm.fau.hung. **4**: 107-114. Budapest.
(1943): Hymenopterológiai jegytek IV. – Folia ent.hung. **8**: 84-86. Budapest.
(1943): Utonállódarazsak ökológiájáról (Über die Ökologie der Wegwespen). – Muz. Füz.Kolozsvár **1**: 171-182. Kolozsvár.
(1943): Zur Ethologie der Wegwespen *Ps. plumbeus* F., *Ps. (Anoplius) infuscatus* LIND. und *Episyron rufipes* L. – Zool.Anz. **143**: 141-152. Leipzig.
(1943): Néhány nevezetesebb Hymenoptera 1842. évi gyűjtéséből. – Folia ent.hung. **8**: 57-60. Budapest.
(1944): Einige spinnenfangende Wespen aus Ungarn (Hym. Psamm.). – Fragm.fau.hung. **7**: 1-6. Budapest.

- (1944): Über zwei gynandromorphe Psammochariden aus Ungarn. – Annl. hist.-nat. Mus. natn. hung. **37**: 72-74. Budapest.
- (1944): Über zwei neue, interessante spinnentötende Wespen aus Ungarn. – Fragm. faun. hung. **7**: 101-102. Budapest.
- (1946): Néhány ritka déli Hymenoptera gyűjtéseimből. – Folia ent. hung. **NS1**: 27-28. Budapest.
- (1946): Megfigyelések a Tihanyi félsziget partszakadékein. Beobachtungen bei Uferabstürzen der Halbinsel Tihany. – Folia ent. hung. **NS1**: 35-46. Budapest.
- (1946): Systematische Bemerkungen zu einigen spinnentötenden Wespen-Arten (Hym. Psamm.). – Fragm. faun. hung. **9**: 39-42. Budapest.
- (1946): Eine neue Hymenopterengattung *Psammocharoides* nov. gen. und ihre Arten. – Annl. hist.-nat. Mus. natn. hung. **39**: 113-121. Budapest.
- (1947): Neue Angaben zur Kenntnis der Hymenopterenfauna des Komitates Bars. – Fragm. faun. hung. **10**: 59-60. Budapest.
- (1947): Adatok a *Hoplomerus spinipes* L., *Bombus derhamellus* K. és *Megachile centuncularis* L. ethológiájához. – Folia ent. hung. **NS2**: 13-17. Budapest.
- (1947): Beiträge zur Kenntnis der Hymenopterenfauna Siebenbürgens. – Fragm. faun. hung. **10**: 85-92. Budapest.
- (1948): Die Seehöhe und die ökologischen Gesichtspunkte in der Bezeichnung zoogeographischer Gebietseinheiten. – Fragm. faun. hung. **11**: 85-89. Budapest.
- (1949): Les Cleptides du Bassin des Karpathes (Fam. Cleptidae) (La répartition de la famille des Cleptidae dans le bassin des Karpathes (Cat. Hym. I). – Folia ent. hung. **NS3**: 40-45. Budapest.
- (1950): Notes on the Pompilids species in the Carpathian Basin. – Int. Congr. Ent. **VIII** (1948): 438-446. Stockholm.
- (1950): Bevezetés Hogyan használjuk az Állathatározót (Névuotató) Kérészek. – I.: 5-14, 90-93; II.: V-VI. [Hogyankönyvkiadó]. Budapest.
- (1950): Kérészek - Ephemeroptera. – I-II: 90-93, 254-255. [Tankönyvkiadó]. Budapest.
- (1950): Alkérészek. – Plecoptera. – I: 93-95. [Tankönyvkiadó]. Budapest.
- (1950): Szitakötők. – Odonata. – I: 95-104. [Tankönyvkiadó]. Budapest.
- (1950): Hólyagoslábvúak. – Physopoda. – 332-353. [Tankönyvkiadó]. Budapest.
- (1950): Hártyásszárnyúak. – 332-353. [Tankönyvkiadó]. Budapest.
- (1950): MÓCZÁR, L. et al.: Állathatározó I, II. (Animal identification book). – I.: 1-128, II.: 1-247. [Tankönyvkiadó]. Budapest.
- (1951): Hártyásszárnyúak. Hymenoptera. – In: DUDICH: A rovargyűjtés technikája: 133-146. Budapest.
- (1951): Les Cleptidae du Musée Hongrois d'Histoire Naturelle. – Annl. hist.-nat. Mus. natn. hung. **NS1**: 261-284. Budapest.
- (1952): Contribution à l'éthologie du *Palarus variegatus* F. – Annl. hist.-nat. Mus. natn. hung. **NS2**: 119-124. Budapest.
- (1952): Utonállódarazsak (Hym., Pompilidae). – Folia ent. hung. **NS5**: 73-108. Budapest.
- (1953): Rovarfényképezés az ökológiai kutatások szolgálatában. (Die Insektenphotographie im Dienste der ökologischen Forschungen). – Annl. hist.-nat. Mus. natn. hung. **NS3**: 251-264. Budapest.
- (1953): Magyar Hymenoptera Irodalom 1807-1952. – Folia ent. hung. **NS6**: 1-76. Budapest.
- (1953): On the species of *Cryptocheilus* PANZER (Pomp.). – Proc. R. ent. Soc. Lond. **B22**: 35-40. London.
- (1953): Pompilidae und Ceropalidae aus der Sammlung von Prof. Dr. G. Grandi. – Boll. Ist. Ent. Univ. Bologna **19**: 387-389. Bologna.
- (1953): Bátorliget hártásszárnyú faunája Hymenoptera. – In: SZÉKESSY: Bátorliget élővilága: 286-316. Budapest.
- (1954): Notizien über *Priocnemis vulgaris* (LEP.) (Hymenoptera Pompilidae). – Boll. Ist. Ent. Univ. Bologna **20**: 333-337. Bologna.

- (1954): Flower-Visiting on a Meadow and a Lucerna field. – Annl. hist.-nat. Mus. natn. hung. **NS5**: 387-399. Budapest.
- (1954): Tiszavirág. – Mus. Füz. **6**: 1-32. Budapest.
- (1954): BAJÁRI; E. & L. MÓCZÁR: A Methocidae, Mutillidae családok faunakatalógusa (Cat. Hymenoptera. V.). – Folia ent. hung. **NS7**: 65-80. Budapest.
- (1954): A csempészdarazsak (Ceropalidae) faunakatalógusa (Cat. Hym. V). – Folia ent. hung. **NS7**: 147-152. Budapest.
- (1955): Weitere neue Pompilidae aus Ungarn. – Annl. hist.-nat. Mus. natn. hung. **NS6**: 301-306. Budapest.
- (1955): Bemerkungen über die schwarzen *Anoplius*-Arten Ungarns (Pompilidae). – Annl. hist.-nat. Mus. natn. hung. **NS7**: 411-414. Budapest.
- (1956): Dr. SZABÓ-PATAY, J. emlékezete. – Állat. Közl. **45**: 9-12. Budapest.
- (1956): Pökölödarázs alkatúak – Pompiloidea. – In: SZÉKESSY: Magyarország Állatvilága. – Fauna Hung. **13**: 1-76. Budapest.
- (1956): A lucernavirágot látogató méhalkatú rovarok Baranyában. – Jan. pannon. Mus. Evk. **1956**: 181-183. Pécs.
- (1956): Hymenopterológiai jegyzetek V. – Jan. pannon. Mus. Evk. **1956**: 181-188. Pécs.
- (1957): MÓCZÁR, L. & Z. BÖJTÖS: A lucernát megporzó méhfélék. – M. Tud. Akad. IV. Osztályközl. **1957**: 147-178. Budapest.
- (1957): Zwei neue Formen der Unterfamilie Crabroninae aus Ungarn. – Folia ent. hung. **NS10**: 423-426. Budapest.
- (1957): Rovarak Közéről (Insekten in der Nähe). – Gondolat kiadó **1957**: 242. Budapest.
- (1958): A *Crabro* s.l. nem revíziója (Hymenoptera Sphecidae). – Állat. Közl. **46**: 261-272. Budapest.
- (1958): Közelfényképezés a természetben (Nahaufnahmen in der Natur). – Kép Hangtechnika **4**: 133-135. Budapest.
- (1958): Die ungarischen Vertreter der Tribus Oxybelini (Hymenoptera, Sphecidae) unter Berücksichtigung der westpaläarktischen Arten. – Annl. hist.-nat. Mus. natn. hung. **NS9**: 281-299. Budapest.
- (1958): A Crabroninae (Fam.: Sphecidae) als család faunakatalógusa (Cat. Hym. XIII.). – Folia ent. hung. **NS11**: 189-216. Budapest.
- (1959): Kaparódarázs alkatúak – Sphecoidea. – In: SZÉKESSY: Magyarország Állatvilága. – Fauna Hung. **44**: 1-87. Budapest.
- (1959): Méhalkatú rovarok (Hym. Apoidea) szerepe lucernásainkban. (Promotionsarbeit). 257 Seiten. Budapest.
- (1959): The Activity of the Wild Bees (Hymenoptera Apoidea) in Hungarian Lucerne Fields. – Acta agronom. **9**: 237-289. Budapest.
- (1960): A rovarársulások kialakulása. – Élővilág **5**: 12-17. Budapest.
- (1960): Az *Odynerus spiricornis* SPIN. (Hym., Eum.) tevékenysége. – Állat. Közl. **47**: 119-123. Budapest.
- (1960): The Loess Wall of Tihany and the nesting of *Odynerus spiricornis* SPIN. (Hym. Eumen.). – Annl. hist.-nat. Mus. natn. hung. **53**: 383-409. Budapest.
- (1960): Méhalkatú rovarok (Hymenoptera Apoidea) szerepe lucernásainkban (Doktori értekezés tézisei). – 1-5. [TMB]. Budapest.
- (1961): Kísérletek *Odynerus spiricornis* SPIN. (Hymenoptera: Eumenidae). – Állat. Közl. **48**: 91-94. Budapest.
- (1961): A hazai lucernások vadméheinek mennyisége. – Állat. Közl. **48**: 217-236. Budapest.
- (1961): A lucernát megporzó magyarországi méhalkatú (Apoidea) fajok (Hym. Apoidea). – Folia ent. hung. **NS14**: 217-236. Budapest.
- (1961): The role of the Honey Bee (*Apis mellifica* L.) in relation to Lucerne in Hungary. – Acta ent. Mus. natn. Pragae **34**: 5-11. Prag.

- (1961): Gemeinsame Nester verschiedener Hymenopteren (*Trypoxylon*, *Odynerus*, *Anthophora* spp.) – Zool.Anz. **167**: 448-455. Leipzig.
- (1961): The Distribution of Wild Bees in the Lucerne Fields of Hungary (Hym. Apoidea). – Anns hist-nat.Mus.natn.hung. **53**: 451-461. Budapest.
- (1961): On the habits of *Stilbum cyanurum cyanurum* FÖRST. (Hym. Chrysididae). – Anns hist-nat.Mus.natn.hung. **53**: 463-465. Budapest.
- (1961): Adatok az *Anthophora parietina* var. *fulvocinerea* DOURS. fészkeléséhez (Hym. Apidae). – Folia ent.hung. **NS14**: 317-326. Budapest.
- (1962): Bemerkungen über einige *Cleptes*-Arten (Hym. Cleptidae). – Acta zool.hung. **8**: 115-125. Budapest.
- (1962): MÓCZÁR, L. & E. BAJÁRI: Hártýásszárnyúak. Hymenoptera. – In: MÓCZÁR-KASZAB-SOÓS: Állatok gyűjtése: 188-213. Budapest.
- (1962): O metodach i wynikach badan nad pszczolami dzikimi (Hym. Apoidea) zapylajacyimi lucerne na Wegrzech. The methods and results of investigations on Wild Bees. Pollinating Lucerne in Hungary. – Polskie Pismo Ent. **B 1-2**: 77-85. Wroclaw.
- (1962): Die Abundanz der Apidae der ungarischen Luzerne-Felder. – Int.Congr.Ent. **XI** (1960): 97-99. Wien.
- (1962): Data of the development of *Odynerus spiricornis* SPIN. (Hymenoptera, Eumenidae). – Anns hist.-nat.Mus.natn.hung. **54**: 339-351. Budapest.
- (1963): Képes állatvilág (Illustrierte Tierwelt); I, II. 1-411. [F. Móra Verlag]. Budapest.
- (1963): Einige Missbildungen bei den Hymenopteren (Chrysididae). – Folia ent.hung. **NS16**: 63-66. Budapest.
- (1964): Ergebnisse der Revision der Goldwespenfauna des Karpathenbeckens (Hym., Chrysididae). – Acta zool.hung. **10**: 433-450. Budapest.
- (1964): Dr. E. BAJÁRI 1912-1963. In memoriam. – Anns hist.-nat.Mus.natn.hung. **56**: 5-7. Budapest.
- (1964): Über die *Notozus*-Arten Ungarns (Hym. Chrysididae). – Anns hist.-nat.Mus.natn.hung. **56**: 439-447. Budapest.
- (1965): Weitere Ergebnisse der Revision der Goldwespenfauna des Karpathenbeckens (Genus *Chrysis*). – Acta zool.hung. **11**: 165-180. Budapest.
- (1965): N. Dr. BAJÁRI, E. – Állatt.Közl. **52**: 17-19. Budapest.
- (1965): Remarks of some Types of Dryinini and Gonatopodini (Hym.). – Anns hist.-nat.Mus.natn.hung. **57**: 375-406. Budapest.
- (1966): Remarks on KIEFFER's and MARSHALL's Types (Hymenoptera Bethylidae) in the Hungarian Natural History Museum. – Acta zool.hung. **12**: 339-361. Budapest.
- (1966): KIEFFER's *Mesitius*- and *Epyris*-Types in the Hungarian Natural History Museum (Hymenoptera, Bethylidae). – Anns hist.-nat.Mus.natn.hung. **58**: 427-443. Budapest.
- (1966): The Possibilities of the Development of Social life in Hymenoptera. – Proc.seventh meeting hung.biol.Soc. **1966**: 407. Pécs.
- (1967): Ergebnisse der zoologischen Forschungen von Dr. Z. KASZAB in der Mongolei. 100. Chrysididae (Hymenoptera). – Acta zool.hung. **13**: 183-190. Budapest.
- (1967): Ergebnisse der zoologischen Forschungen von Dr. Z. KASZAB in der Mongolei. 118. Ceropalidae (Hymenoptera). – Acta zool.hung. **13**: 385-393. Budapest.
- (1967): A kürtösdarázs fejlődése. – Élet és Tud. **22**: 1158-1161. Budapest.
- (1967): Önműködő csapda repülőrovarok számára. – Folia ent.hung. **NS20**: 213-220. Budapest.
- (1967): MOCSÁRY SÁNDOR és a Természettudományi Múzeum Hymenoptera gyűjteménye. – Állatt.Közl. **54**: 89-97. Budapest.
- (1967): A magyar zoológusok névjegyzéke. – Állatt.Közl. **54**: 99-113. Budapest.
- (1967): Chrysididae – Fémдарázs-alkatúak. - In: SZÉKESSY: Magyarország Állatvilága. – Fauna Hung. **86**: 1-118. Budapest.
- (1967): On KIEFFER's and DALMAN's Types (Hymenoptera: Dryinidae). – Anns hist.-nat.Mus.natn.hung. **59**: 297-302. Budapest.
- (1967): Magyarország és a környező területek állatföldrajzi felosztása. Természeti Viszonyok II. Állatföldrajz. - In: RADÓ: Magyarország Nemzeti Atlasza: 21, 32. Budapest.
- (1968): Drei neue *Cleptes*-Arten (Hymenoptera). – Acta zool.hung. **14**: 167-173. Budapest.
- (1968): Ergebnisse der zoologischen Forschungen von Dr. Z. KASZAB in der Mongolei. 167. Pompilidae (Hymenoptera). – Acta zool.hung. **14**: 427-439. Budapest.
- (1968): Einige *Cleptes*-Arten (Hymenoptera Cleptidae) aus der Sammlung von KARL KUSDAS. – Opusc.zool.Bpest **8**: 357-370. Budapest.
- (1968): Über einige Ichneumoninen-Typen des Ungarischen Naturwissenschaftlichen Museums (Hym.). – Anns hist.-nat.Mus.natn.hung. **60**: 183-190. Budapest.
- (1968): MÓCZÁR, L. & M. SCHWARZ: A *Nomada*-, *Ammobates*-, *Pasites*- és *Parammobates*-nemek faunakatalógusa (Cat.Hym. XXIII). – Folia ent.hung. **NS21**: 339-360. Budapest.
- (1969): Bevezetés. Hogyan használjuk az Állathatározó. – In: MÓCZÁR & TÁRSAI: Animal identification book: 7-13, 116-118, 161-169, 190-202, 203-208, 263-299, 341-501, 679-760. Budapest.
- (1969): New *Mesitius* species (Hymenoptera: Bethylidae). – Acta zool.hung. **15**: 371-377. Budapest.
- (1969): Ichneumonidae – Valódi fürkészek. - In: SZÉKESSY: Magyarország Állatvilága. – Fauna Hung. **95**: 4/8a-n. Budapest.
- (1969): BAJÁRI, E. & L. MÓCZÁR: Mesochorinae. Ichneumonoidea IV. - In: SZÉKESSY: Magyarország Állatvilága. – Fauna Hung. **96**: 1-122. Budapest.
- (1969): Állathatározó. - In: L.MÓCZÁR und Koautoren. Társai I-II. (Animal book). 2.Kiadás (2.Ausgabe). – Tanköi-Jiadó. Red. L.MÓCZÁR. 856 Seiten. Budapest. – (3.Ausgabe 1984: 762 Seiten). Zusätzlich alle Ausgaben mit Tabellen, Zeichnungen, Fotos.
- (1970): Mesitiinae of World with New Genera and Species (Hymenoptera: Bethylidae). – Acta zool.hung. **16**: 175-203. Budapest.
- (1970): MÓCZÁR, L. & M. SCHWARZ: A *Sphcodes* LATR. fajok faunakatalógusa (Cat. Hym. XXIV). – Folia ent.hung. **NS23**: 209-219. Budapest.
- (1970): Gubacsképződmények elhelyezésének új módszere. – Folia ent.hung. **NS23**: 401-409. Budapest.
- (1970): Mesitiinae of World, Genera *Sulcomesitius* MÓCZÁR and *Metriotonotus* MÓCZÁR, II. (Hymenoptera: Bethylidae). – Acta zool.hung. **16**: 409-451. Budapest.
- (1970): *Parvoculus myrmecophilus* New Genus and New Species from Africa. (Hymenoptera Bethylidae). – Opusc.zool. **10**: 151-153. Budapest.
- (1970): Chrysididen, Pompiliden und Ceropaliden (Hymenoptera) aus der Mongolei. Ergebnisse der Mongolisch-Deutschen Biologischen Expeditionen seit 1962. Nr. 45. – Mitt.zool.Mus.Berl. **46**: 47-52. Berlin.
- (1970): Ethologische Ergebnisse an Hymenopteren. – Acta biol.Szeged. **16**: 15-23. Szeged.
- (1970): Two new species of *Sulcomesitius* MÓCZÁR. – Acta biol.Szeged. **16**: 163-165. Szeged.
- (1970): New Mesitiinae from Madagascar. – Anns hist.-nat.Mus.natn.hung. **62**: 317-320. Budapest
- (1971): Mesitiinae of World, Genera „*Mesitius* SPINOLA”, *Pilomesitius* MÓCZÁR, *Parvoculus* MÓCZÁR, *Pycnomesitius* MÓCZÁR and *Heterocoelia* DAHLBOM. III. (Hymenoptera Bethylidae). – Acta zool.hung. **17**: 295-332. Budapest.
- (1971): *Pycnomesitius* new Genus from Bethylidae (Hymenoptera). – Acta biol.Szeged. **17**: 167-169. Szeged.
- (1972): BENEDEK, P. & L. MÓCZÁR: Die Tätigkeit der Wildbienen (Hymenoptera Apoidea). - In: Die Luzerne und ihr Schutz in Ungarn. – Proc.int.ent.Kongr.**XIII** (1968): 291-292. Moskau.

(1972): WOLF, H. & L. MÓCZÁR: Ergebnisse der zoologischen Forschungen von Dr. Z. KASZAB in der Mongolei. 287. Pompilidae: Gattungen: *Cryptocheilus* bis *Arachnospila* (Hymenoptera). – Acta zool.hung. **18**: 237-265. Budapest.

(1972): MÓCZÁR, L., C. NAGY, K. OKALI, A.Z. OSYCHNIUK & G. SZÖLLÖSI: Das Fundortverzeichnis des Faunenkatalogs der Hymenopteren I-XXIV des Karpathenbeckens (Cat. Hym. XXV). – Folia ent.hung. **NS25**: 111-164. Budapest.

(1972): A lószfal darazsainak magatartása. – Buvár **27**: 144-149. Budapest.

(1972): WOLF, H. & L. MÓCZÁR. Ergebnisse der zoologischen Forschungen von Dr. Z. KASZAB in der Mongolei. 299. Pompilidae: Gattungen: *Dicyrtomellus* – *Microphadnus* (Hymenoptera). – Acta zool.hung. **18**: 417-433. Budapest.

(1972): Besonderes Verhalten von *Formica rufa* L. (Hymenoptera). – Acta biol.Szeged. **18**: 181-183. Szeged.

(1972): MÓCZÁR, L. & K. WARNCKE: Faunen katalog der Gattung *Andrena* FABRICIUS (Cat. Hym. XXVI). – Acta biol.Szeged. **18**: 185-221. Szeged.

(1973): MÓCZÁR, L. & L. ZOMBORI: Levéldarázs-alkatúak I. Tenthredinoidea I. - In: SZÉKESY: Magyarország Állatvilága. – Fauna Hung. **111**: 1-128. Budapest.

(1973): Eindringen solitärer Hymenopteren in das Nest fremder Arten (Fam.: Eumenidae, Sphecidae, Megachilidae). – Acta biol.Szeged. **19**: 143-146. Szeged.

(1973): MÓCZÁR, L., M.ANDO & L. GALLÉ: Microclimate and the activity of *Paragymnomerus spiricornis* (SPINOLA) (Hymenoptera: Eumenidae). – Acta biol.Szeged. **19**: 147-160. Szeged.

(1974): Miért fordul meg kürtöje peremén a *Paragymnomerus spiricornis* (SPINOLA) (Hymenoptera: Eumenidae). – Folia ent.hung. **NS27**: 121-129. Budapest.

(1974): *Bocchus szelenyii* sp.nov. from Mongolia (Hym. Dryinidae). – Folia ent.hung. **NS27**: 131-134. Budapest.

(1974): MÓCZÁR, L. & M. FERENCZ: A magyar zoológusok névjegyzéke. List of the Hungarian zoologists. – Állatt.Közl. **61**: 67-85. Budapest.

(1974): The activity periods of the population of *Paragymnomerus spiricornis* (SPINOLA) (Hymenoptera: Eumenidae). – Acta biol.Szeged. **20**: 157-159. Szeged.

(1974): The unusual behavior of *Paragymnomerus spiricornis* (SPINOLA) (Hymenoptera: Eumenidae). – Acta biol.Szeged. **20**: 161-172. Szeged.

(1974): On another species of the genus *Metrionotus* MÓCZÁR (Hym. Bethyridae: Mesitiinae). – Acta biol.Szeged. **20**: 173-177. Szeged.

(1974): Hymenopterenforschung in Ungarn. – Folia ent.hung. **NS27** (Suppl.): 333-338. Budapest.

(1974): MÓCZÁR, L. & M. CSEPE: Legyek, hangyák, méhek, darazsak: 1-64. [Móra Ferenc]. Budapest.

(1975): Two new species and a key for males of the genus *Heterocoelia* DAHLBOM (Hymenoptera Bethyridae: Mesitiinae). – Acta zool.hung. **21**: 109-114. Budapest.

(1975): MÓCZÁR, L. & I. RICHTER: APÁTHY István és a 100 éves Nápolyi Zoológiai Állomás. István APÁTHY und die 100jährige Zoologische Station zu Neapel. – Állatt.Közl. **62**: 97-99. Budapest.

(1975): Kis Állathatározó. (Kleines Tierbestimmungsbuch). – 1-363. [Tankönyvkiadó]. Budapest. (2. Ausgabe 1977).

(1976): New species of *Sulcomesitius* MÓCZÁR from Laos (Hymenoptera Bethyridae). – Anns hist.-nat.Mus.natn.hung. **68**: 279-284. Budapest.

(1976): New *Sulcomesitius* species from Borneo. – Acta biol.Szeged. **22**: 97-105. Szeged.

(1976): Some data to the Termite fauna of Egypt. – Acta biol.Szeged. **22**: 107-112. Szeged.

(1977): A review of the genus *Sulcomesitius* MÓCZÁR (Hymenoptera Bethyridae: Mesitiinae). – Acta zool.hung. **23**: 139-170. Budapest.

(1977): Angaben zur Ceropaliden-Fauna (Hymenoptera) der Mongolei. – Anns hist.-nat.Mus.natn.hung. **69**: 253-259. Budapest.

(1977): Das Nest von *Bombus alticola* KRIECHBAUMER (Hymenoptera: Apidae). – Acta biol.Szeged. **23**: 133-138. Szeged.

(1978): New species and some remarks on the genus *Ceropales* LATREILLE (Hymenoptera: Ceropalidae). – Acta biol.Szeged. **24**: 115-137. Szeged.

(1978): Revision of *Priesnerius* gen. n. and notes on *Bifidoceropales* PRIESNER (Hymenoptera: Ceropalidae). – Acta zool.hung. **24**: 349-362. Budapest.

(1978): Two new species of Mesitiinae from Egypt (Hymenoptera: Bethyridae). – Acta biol.Szeged. **24**: 139-142. Szeged.

(1979): *Priesnerius opacior* PRIESNER and the related species (Hymenoptera: Ceropalidae). – Acta zool.hung. **25**: 343-345. Budapest.

(1979): Hymenoptera.- A Kiskunsági Nemzeti Park Allatvilága. – In: K. TÓTH: Kiskunsági Nemzeti Park: 243-248. Budapest.

(1979): New *Sulcomesitius* and *Heterocoelia* species from Sri Lanka (Hymenoptera: Bethyridae). – Pacif.Insects **21**: 241-252. Honolulu.

(1979): Some Dryinids from Malaysia (Hymenoptera). – Acta zool.Szeged. **25**: 77-83. Szeged.

(1979): Hártáásszárnyú rovarok (Hymenoptera). – In: K. TÓTH: Nemzeti Park a Kiskunságban. Natura kiadón: 225, 243-249. Budapest.

(1980): 10 years' research work at the Department of Zoology (1969-1979). – Acta biol.Szeged. **25**: 9-20. Szeged.

(1980): MÓCZÁR, L. & Á. BIRÓ: On the insect fauna of the alkali flat at Kiskundorozsma. – Acta biol.Szeged. **26**: 147-159. Szeged.

(1980): MÓCZÁR, L., L. GALLÉ, Gy. GYÖRFFY & E. HORNUNG: Complex ecological investigations in sandy soil grassland: aims and general methodology. – Acta biol.Szeged. **26**: 161-164. Szeged.

(1981): New *Sulcomesitius* and *Heterocoelia* species from SE Asia (Hymenoptera: Bethyridae). – Acta zool.hung. **27**: 355-367. Budapest.

(1981): MÓCZÁR, L. & Gy.GYÖRFFY: Malaise trap investigations in inundation, sodic and sandy areas I. Qualitative relations. – Acta biol.Szeged. **27**: 169-179. Szeged.

(1981): GYÖRFFY, Gy & L. MÓCZÁR: Malaise trap investigations in inundation, sodic and sandy areas II. Quantitative relations. – Acta biol.Szeged. **27**: 181-193. Szeged.

(1982): Three new *Sulcomesitius* species from Sri Lanka (Hymenoptera: Bethyridae). – Acta zool.hung. **28**: 337-345. Budapest.

(1982): MÓCZÁR, L. & Gy.GYÖRFFY: On the fauna of sandy soil grassland at Bugac. – Acta biol.Szeged. **28**: 119-145. Szeged.

(1983): MÓCZÁR, L. & L. GALLÉ: A rovarok társas viselkedésének formái. - In: VIDA: Evolúció III. – Natura k. **1983**: 151-179. Budapest.

(1983): Dryinid species from Korea (Hymenoptera: Dryinidae). – Acta zool.hung. **29**: 181-195. Budapest.

(1983): Dryinid's species from Mongolia, collected by Dr. Z. KASZAB (Hymenoptera: Dryinidae). – Acta zool.hung. **29**: 197-208. Budapest.

(1983): Two interesting *Sulcomesitius* species from Africa (Hymenoptera: Bethyridae). – Contr.Am.ent.Inst. **20**: 198-200. Ann Arbor.

(1983): New data of Bethyridae from PRIESNER's collection (Hymenoptera). – Acta biol.Szeged. **29**: 203-204. Szeged.

(1983): The Chrysoidea, Pompiloidea and Vespoidea fauna of the Hortobágy National Park (Hymenoptera). – In: S. MAHUNKA: The Fauna of the Hortobágy National Park: 353-359. [Akad.kiadó]. Budapest.

(1984): BENEDECZKY, I., L. MÓCZÁR & L. TANÁCS: Ultrastructure of cephalic gland of the bee *Andrena variabilis* SMITH; etc. – Electron Microscopy Sci. **1984**: 2077-2078. Budapest.

(1984): Oriental Mesitiinae (Hymenoptera: Bethyridae). – Folia ent.hung. **NS45**: 109-150. Budapest.

(1984): New and little known Mesitiinae from southern Europa and Africa (Hymenoptera: Bethyloidea). – Ent.Tidskr. **127**: 101-113. Stockholm.

(1984): MÓCZÁR, L. et al.: Állathatározó I-II. (Animal identification book 9), Red. L. MÓCZÁR. 3. Gesamtausgabe: - I: 1-800, II: 1-862. – [Tankönyvkiadó]. Budapest.

(1984): Állathatározó I: Bevezetés, Hogyan használjuk az Állathatározót? - 7-13, Ízeltlábúak általában-Arthropoda 116-118, 161-169, 190-208, 659-800; II: Hártájszárnyúak 263-299, 377-501, 679-760, 764-862. [Tankönyvkiadó]. Budapest.

(1985): *Sulcomesitius kuncherai* MÓCZÁR female nov. (Hym. Bethyloidea). – Folia ent.hung. **NS46**: 137-138. Budapest.

(1985): Ceropalidae from Sri Lanka (Hymenoptera). – Acta biol.Szeged. **31**: 43-47. Szeged.

(1986): The survey of the Chrysoidea, Pompiloidea and Vespoidea of the Kiskunság National Park (Hymenoptera). - In: S. MALUNKA: The Fauna of the Kiskunság National Park: 383-400. [Akad.Kiadó]. Budapest.

(1986): New and little known Mesitiinae (Hymenoptera Bethyloidea). – Folia ent.hung. **NS47**: 127-133. Budapest.

(1986): Revision on the Genus *Hemiceropa* PRIESNER, 1969 (Hymenoptera: Ceropalidae). – Acta zool.hung **32**: 317-342. Budapest.

(1986): Revision of the *fulvipes*-, *ruficornis*- and *variegata*-groups of the *Ceropa* LATREILLE. – Acta biol.Szeged. **32**: 121-136. Szeged.

(1987): Revision on the *maculata* and *albicincta* groups of the Genus *Ceropa* LATREILLE. (Hymenoptera: Ceropalidae). – Acta zool.hung. **33**: 121-156. Budapest.

(1987): Rovarbölcsök (Insektenwiege) - 1-187. [Gondolat kiadó]. Budapest.

(1988): Revision of the Subgenus *Priesnerius* MÓCZÁR (Hymenoptera, Ceropalidae). – Linzer biol.Beitr. **20**: 119-160. Linz.

(1989): Revision of the *helvetica*-group of the Genus *Ceropa* LATREILLE (Hym.: Ceropalidae). – Beitr.Ent. **39**: 9-61. Berlin.

(1990): Revision of the Subgenus *Bifidoceropa* PRIESNER of the Genus *Ceropa* LATREILLE (Hymenoptera: Ceropalidae). – Acta zool.hung. **36**: 59-85. Budapest.

(1990): Mesitiinae. – In: G. GORD: A Catalog of the World Bethyloidea (Hymenoptera, Aculeata). – Mem.Am.ent.Inst.Gainesville **46**: 172-197. Gainesville.

(1990): Further data to the Chrysoidea, Pompiloidea and Vespoidea Fauna (Hymenoptera) of the Bátorliget Nature Reserves. – In: S. MAHUNKA: The Bátorliget Nat. Res. after forty years: 623-632. Budapest.

(1990): BENEDECZKY, L., L. TANÁCS & L. MÓCZÁR: Elektron Microscopic structure of the cephalic gland of the bee *Andrena variabilis* SMITH. – Acta biol.hung. **41**: 341-361. Budapest.

(1990): Rovarkalauz (Insektenführer). – 1-261. [Gondolat kiadó]. Budapest.

(1991): Supplement to the revision of the Genus *Ceropa* LATREILLE I. (Hymenoptera, Ceropalidae). – Acta zool.hung. **37**: 67-74. Budapest.

(1993): Supplement to the revision of the Genus *Ceropa* LATREILLE III (Hymenoptera, Ceropalidae). – Acta zool.hung. **39**: 71-75. Budapest.

(1994): Supplement to the revision of the Genus *Ceropa* LATREILLE (Hymenoptera, Ceropalidae), II. – Acta zool.hung. **40**: 51-63. Budapest.

(1995): Élősködő albélők. – Süni és Természet **2**: 29-31. Budapest.

(1995): Redősszárnyúdarázs-szerűek – Vespoidea. - In: SZÉKESSY: Magyarország Állatvilága. – Fauna Hung. **172**: 1-181. Budapest.

(1996): Additions to American Cleptinae. - In: B.B. NORDEN & A.S.MENKE (edit.): Contribution of Hymenoptera and associated Insects dedicated to KARL KROMBEIN. – Mem.ent.Soc.Wash. **17**: 153-160. Washington.

(1996): The Survey of the Chrysoidea, Pompiloidea and Vespoidea Fauna of the Bükk National Park (Hymenoptera). – In: S. MAHUNKA: The Fauna of the Bükk National Park II.: 477-483. [Magyar Termész.Muz.] Budapest.

(1996): New data of the subfamily Cleptinae (Hymenoptera: Chrysoidea). – Acta zool.hung **42**: 133-144. Budapest.

(1996): Dr. DUDICH E. – a faunakutató. – Állatt.Közl. **81**: 137-140. Budapest.

(1997): Revision of the *Cleptes nitidulus* group of the world (Hymenoptera: Chrysoidea, Cleptinae). – Entomofauna **18**: 25-44. Ansfelden.

(1997): Revision of *Cleptes (Leiocleptes)* species of the world (Hymenoptera: Chrysoidea, Cleptinae). – Folia ent.hung. **NS58**: 89-100. Budapest.

(1997): Revision of the *Cleptes (Holcocleptes)* species of the world (Hymenoptera, Chrysoidea). – Acta zool.hung. **43**: 323-343. Budapest.

(1998): Revision of the Cleptinae of the World. Genus *Cleptes* subgenera and species groups. (Hymenoptera, Chrysoidea). – Entomofauna **19**: 501-514. Ansfelden.

(1998): Supplement to the revision of *Cleptes (Leiocleptes)* of the world (Hymenoptera: Chrysoidea). – Folia ent.hung. **NS59**: 209-211. Budapest.

(1999): The survey of some families of the superfamilies Chrysoidea and Vespoidea of the Aggtelek National Park (Hymenoptera). – In: S. MAHUNKA: The Fauna of the Aggtelek National Park: 585-590. [Magyar Termész.Muz.]. Budapest.

(2000): World revision of the *Cleptes satoi* group (Hymenoptera: Chrysoidea, Cleptinae). – Annl. hist.-nat.Mus.natn.hung. **92**: 297-324. Budapest.

(2001): World revision of the *Cleptes semiauratus* group (Hymenoptera: Chrysoidea, Cleptinae). – Linzer biol.Beitr. **33**: 905-931. Linz.

(2001): Revision of the *Cleptes asianus* and *townesi* groups of the world (Hymenoptera, Chrysoidea, Cleptinae). – Acta zool.hung. **46**: 319-331. Budapest.

(2001): JÓZAN, Z., L. MÓCZÁR & B. BÁNK SIPOS: Magyar faunára új faj: a barnalábú lopódarázs. – Rovarász Hir. **30**. 3-5. Budapest.

(2002): The survey of some of Aculeata of the Fertő-Hanság National Park (Hymenoptera). –In: S. MAHUNKA: The Fauna of the Fertő-Hanság National Park: 589-596. Budapest.

(2002): Rovarvilág (Insektenwelt). – 1-48. [Várkonyi és Fia]. Budapest.

(2003): CS. HORVÁTH, S. BOGNÁR, V. MARTINOVICH, L. MÓCZÁR, G. SZÉL: A rovarok kutatói - magyar entomológusok. Szerk. MÓCZÁR, L.– CD szöveg és 860 színes fotó. [FOK Verlag GY. KABDEBO]. Budapest.

(2003): MÓCZÁR, L.et al.: The world of Insects. Rovarvilág. – CD-ROM. - Redakteur L. MÓCZÁR. [FOK Verlag Gy. KABDEBO]. Budapest.

(2005): A társas élet kialakulása a darázsaktól a háziméhekig (Von Wespen bis Honigbienen). In: J. STIRLING: Szent István Tud.Akad.Apost. – 98 S.. Budapest.

(2006): Móczár Miklós. Tudós tanárok – tanár tudósok 2006: 1-96. Budapest.

(2007): SIPOS, B.B. & L. MÓCZÁR. – In: J. STIRLING: Nevezetesebb Hártájszárnyúak (Hymenoptera) Foktő környékéről. – Natura Somogy. **10**: 201-207. Kaposvár.

(2007): 300 éve született CARL VON LINNÉ (1707-1778). CARL VON LINNÉ was born 300 years ago. – Állatt.Közl. **92**: 3-9. Budapest.

Die Abkürzungen der Literatur-Zitate stehen bei: *List of Serial Publications in the British Museum (Natural History) Library*. London **1968**: 1-1164. London.